

TORUŃSKI

KURIER MEDIACYJNY

SZANOWNI PAŃSTWO,

Oddajemy w Państwa ręce pierwsze wydanie **TORUŃSKIEGO KURIERA MEDIACYJNEGO**, który powstał z okazji obchodów Międzynarodowego Dnia Mediacji. Już po raz piąty w Toruniu, w dniu 17 października obchodzimy święto mediacji i mediatorów czyli osób zajmujących się pomocą w rozwiązywaniu konfliktów.

Choć mediacja jako jedna z alternatywnych form rozwiązywania konfliktów istnieje w polskim prawie już ponad dwadzieścia lat (mediacje w sporach zbiorowych z zakresu prawa pracy uregulowane zostały w roku 1991) to wciąż jest ona mało znana społeczeństwu. Poprzez tę darmową publikację chcemy zwrócić Państwa uwagę na najważniejsze cechy mediacji będącej alternatywą wobec rozstrzygnięć sądowych.

W tegorocznym numerze chcemy przybliżyć mediację jako formę pomocy w konfliktach dotyczących różnych obszarów życia m.in. relacji rodzinnych, biznesowych, pracowniczych, sąsiedzkich czy innych. Mamy nadzieję, że opracowane i przedstawione Państwu „mediacyjne drogowskazy” będą swego rodzaju wskazówkami jak postępować w sytuacji konfliktu, podobnymi do tych, którymi tak często posługujemy się będąc uczestnikami ruchu drogowego.

Monika Kaźmierczak
prezes zarządu Fundacji Pracownia Dialogu

MEDIACJE W SPRAWACH KARNYCH funkcjonują w polskim prawie od roku 1997 [Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego; Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych i inne]. Konflikty, które mogą być przedmiotem tychże spraw dotyczą m.in. pomówień, gróźb, zniszczenia mienia, naruszenia nietykalności, zapłaty i wiele innych. Często są to sytuacje pomiędzy sąsiadami, członkami rodzin lub przypadkowymi osobami. Z powodzeniem wszystkie wymienione rodzaje sporów mogą zostać rozwiązane na mediacji gdzie ustalony zostać może sposób naprawienia szkody czy zadośćuczynienie, warunki spłaty itd.

MEDIACJE W SPRAWACH CYWILNYCH funkcjonują w polskim prawie od roku 2005 [Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r., Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r., Nr 43, poz. 296 z późn. zm.; mediacja została wprowadzona do k.p.c. Ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw Dz. U. z 2005 r., Nr 172, poz. 1438; weszła w życie 10 grudnia 2005 r.)]. Konflikty, które mogą być przedmiotem tychże spraw dotyczyć mogą: spraw sąsiedzkich związanych z działalnością wspólnot, spółdzielni, spraw gospodarczych między współpracującymi podmiotami oraz szeregu spraw rodzinnych związanych z rozwodem, separacją, ustaleniem kontaktów z dziećmi, podziałem majątku i wiele innych.

„Przez **MEDIACJĘ** rozumie się dobrowolny i poufny proces, w którym fachowo przygotowana, niezależna i bezstronna osoba, za zgodą stron, pomaga im poradzić sobie z konfliktem.

MEDIACJA pozwala jej uczestnikom określić kwestie sporne, zmniejszyć bariery komunikacyjne, opracować propozycje rozwiązań i, jeśli taka jest wola stron, zawrzeć wzajemnie satysfakcjonujące porozumienie.”

Spółeczna Rada ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości

Twój udział w mediacji jest dobrowolny. Dotyczy to zarówno mediacji umownej/prywatnej (na podstawie wniosku stron złożonego w ośrodku mediacyjnym) jak również tej prowadzonej na podstawie postanowienia sądu czy prokuratury. Jako uczestnik mediacji nie możesz być przez kogokolwiek i w jakikolwiek sposób przymuszany do udziału w niej.

Mediator może poinformować Cię o korzyściach oraz wskazywać konsekwencje dotyczące zarówno przystąpienia jak i rezygnacji z mediacji. To jednak Ty decydujesz o tym, czy chcesz szukać rozwiązań konfliktu z drugą stroną, korzystając z pomocy mediatora. Po spotkaniu z mediatorem, który powinien wyczerpująco wyjaśnić ci na czym polega mediacja, jakie są jej koszty i jak będzie ona przebiegać, podejmujesz decyzję o przystąpieniu bądź rezygnacji. Także w sytuacji mediacji prowadzonej na podstawie postanowienia sądu bądź prokuratury na każdym etapie mediacji można się z niej wycofać. Konsekwencją tej decyzji będzie odesłanie sprawy do rozpatrzenia przez sąd/prokuraturę. Natomiast w sytuacji mediacji umownej między stronami konsekwencją decyzji o rezygnacji z udziału w mediacji będzie nierozwiązany konflikt i ewentualna sprawa w sądzie.

Żeby wiedzieć, z czego chce się zrezygnować warto umówić się choćby na jedno spotkanie informacyjne z mediatorem, który wyjaśni ci podstawowe kwestie oraz odpowie na ewentualne pytania.

Podczas mediacji obowiązuje zasada poufności. Wszelkie informacje, które mediator uzyska zachowuje dla siebie, począwszy od pierwszego spotkania mediacyjnego.

Zasada poufności gwarantuje dyskrecję prowadzonych rozmów oraz brak rozgłosu w przypadku konfliktów, które Ty i druga strona chcielibyście zachować jedynie dla siebie. Jest to zasada nie do przecenienia w dzisiejszych czasach, kiedy reputację i dobrą markę np.: przedsiębiorstwa, osoby publicznej buduje się latami. Można zaś ją stracić bardzo szybko np.: poprzez niepotrzebny rozgłos medialny. W trakcie spotkań indywidualnych możesz upoważnić mediatora do przekazania drugiej stronie istotnych informacji jeszcze przed spotkaniem wspólnym, zwalniając go tym samym niejako z zachowania tajemnicy.

Zachowanie poufności leży przede wszystkim po stronie mediatora jednak zazwyczaj zachęca on strony również do jej przestrzegania. W przypadku, gdy uczestnicy w sytuacji braku porozumienia chcieliby wykorzystać uzyskane informacje, czy propozycje padające podczas mediacji przeciwko sobie w dalszym postępowaniu sądowym, zgodnie z art. 183 kpc będzie to bezskuteczne.

§

art. 183 kpc

§ 1. Postępowanie mediacyjne nie jest jawne. § 2. Mediator jest obowiązany zachować w tajemnicy fakty, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, chyba że strony zwolnią go z tego obowiązku. § 3. Bezskuteczne jest powoływanie się w toku postępowania przed sądem lub sądem polubownym na propozycje ugodowe, propozycje wzajemnych ustępstw lub inne oświadczenia składane w postępowaniu mediacyjnym).

Podczas mediacji to Ty i druga strona decydujecie o kształcie porozumienia i wzajemnie składanych propozycjach. Odpowiedzialność za ostateczne rozwiązania leży po waszej stronie.

W sądzie to sędzia orzekający w sprawie ma decydujący głos, strony mają ograniczony wpływ na ostateczne rozstrzygnięcie. Mediator nie narzuca rozwiązań i nie sugeruje, co jako strony powinniście zrobić, nawet gdyby swoje rozwiązania uznał za lepsze. Prosty wyjaśnieniem tego może być to, że z rozwiązaniami, na które umówicie się to Wy będziecie żyli i Wy ponosić będziecie ich konsekwencje. Ponadto poczucie sprawstwa związane z podejmowaniem decyzji dotyczących rozwiązań we własnej sprawie sprzyja późniejszemu realizowaniu i wywiązywaniu się z przyjętych dobrowolnie ustaleń czy zobowiązań.

W mediacji mówimy o rozwiązaniach szytych na miarę bądź braniu przez strony spraw w swoje ręce. Ekspertami w dziedzinie własnego życia jesteście wy. Naszym zdaniem każdy ma potencjał, aby rozwiązać swój konflikt. Trzeba go tylko obudzić. Mediacja jest do tego dobrą okazją.

Udział w mediacji jest rozwiązaniem pozwalającym zmniejszyć różnego rodzaju koszty.

Po pierwsze ta forma radzenia sobie z konfliktami, sporami to znaczna (według niektórych źródeł, w konkretnych typach spraw, aż 2,5-krotna) oszczędność pod względem finansowym w porównaniu do sądownictwa powszechnego.

Po drugie mediacja nie jest długotrwałą, wiążącą w czasie formą pomocy. Liczba spotkań zawsze zależy powinna od stron m.in. od ich możliwości, woli i zasobów. Trudno powiedzieć ile średnio trwa mediacja, bo każda sprawa jest inna i mogą one wymagać różnego czasu na poszukiwanie rozwiązań. Zazwyczaj odbywają się one w odstępach około tygodniowych. Korzyścią mediacji w odniesieniu do postępowania sądowego jest również szybkość rozpoczęcia postępowania (na rozpoczęcie mediacji nie potrzeba tak długiego czasu jak na ustalenie terminu pierwszej rozprawy). Innym czynnikiem są dogodne terminy spotkań, dopasowane do możliwości stron.

Po trzecie udział w mediacji zapobiega eskalacji konfliktu a emocje stron zostają wyciszone, poprzez wypowiedzenie własnych oczekiwań i potrzeb. W toku mediacji to mediator zarządza rozmową i czuwa, aby gorąca dyskusja była raczej merytoryczna, aniżeli emocjonalna.

W trakcie mediacji ostateczne decyzje podejmują strony konfliktu. Taka sytuacja, zamiast narzucania rozstrzygnięcia nie uwzględniającego często wszystkich potrzeb stron, prowadzi do sytuacji, w której obydwie strony wygrywają (tzw. *win-win* czyli wygrana – wygrana).

Mediacja, a co za tym idzie rola mediatora, nie polegają na przekonywaniu jednej strony do racji czy propozycji tej drugiej. Chodzi raczej o wsłuchanie się we wzajemne potrzeby i pomysły, przedyskutowanie różnych opcji rozwiązań i dokonanie wyboru tego najlepszego.

Wartością dodaną mediacji często jest nauka nowego sposobu komunikacji czy rozwiązywania konfliktów, co skutkować może utrzymaniem bądź nawet polepszeniem relacji w przyszłości. O tego rodzaju skutkach trudno mówić w przypadku rozstrzygnięć sądowych, gdzie często dochodzi do sytuacji, w której jedna ze stron czuje się wygrana a druga przegrana. Satysfakcja z narzuczonego rozstrzygnięcia nie musi trwać długo. Zawierając w toku mediacji ugodę nikomu nie przychodzi do głowy, aby się od niej odwoływać. Ostateczne rozwiązanie jest bowiem przemyślane, ewentualnie skonsultowane z profesjonalnym prawnikiem. Inaczej wygląda to w sytuacji przegranej w sądzie. Odwołanie od wyroku/postanowienia niekorzystnego jest jednym z naturalnych odruchów. Rodzi to spór w kolejnej instancji, a zakończenie sprawy oddala się w niesprecyzowaną przyszłość i rodzi kolejne koszty finansowe i emocjonalne.

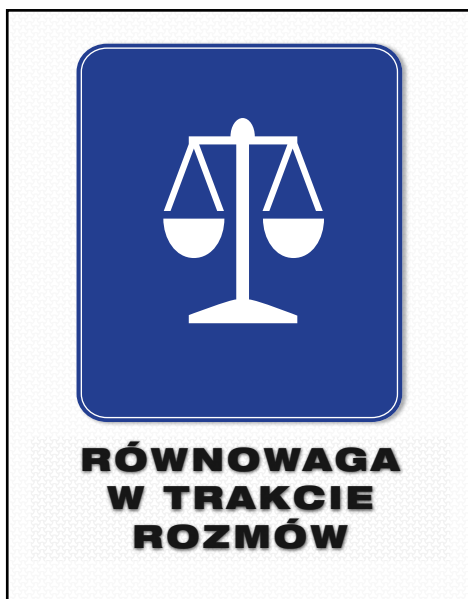
Mieszkania, meble, samochody możecie w sytuacji rozwodu sprzedać i podzielić się pieniędzmi. Z dziećmi sprawy mają się inaczej.

Podczas mediacji możliwe jest wypracowanie tzw. planu opieki rodzicielskiej czyli wzajemnych ustaleń rodziców dotyczących opieki nad dziećmi w sytuacji separacji, rozwodu czy rozstania. Ustalenie takich zagadnień związane jest z bardzo szerokim ujęciem tego tematu, co mało kiedy zdarza się w sądzie w podobnych sprawach. Na mediacji jako rodzice rozmawiać możecie nie tylko o tym kiedy i jak długo rodzic niezamieszkujący z dziećmi będzie się z nimi widywać ale również o sposobie spędzania świąt, wakacji, ferii, obowiązkach związanych z edukacją, opieką zdrowotną, kontaktami z innymi członkami rodziny, utrzymaniem dzieci i innych ważnych kwestiach. Co istotne tak szerokie porozumienie zawarte przez rodziców może również na Wasz wniosek zostać zatwierdzone przez sąd i uzyskać moc prawną. Jeśli już wcześniej sądownie ustaliliście kwestie związane z opieką nad dziećmi, a obecnie chcielibyście je zmienić również możecie zrobić to na mediacji a do sądu udać się jedynie w celu zatwierdzenia takiego porozumienia.

§

art. 58 § 1 krio

§ 1. W wyroku orzekającym rozwód sąd rozstrzyga o władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem obojga małżonków i o kontaktach rodziców z dzieckiem oraz orzeka, w jakiej wysokości każdy z małżonków jest obowiązany do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dziecka. Sąd uwzględnia porozumienie małżonków o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem po rozwodzie, jeżeli jest ono zgodne z dobrem dziecka. (...)

Mediator prowadzący mediację dba o równowagę między Tobą i drugą stroną. Prowadząc toczące się między zainteresowanymi rozmowy działa w sposób bezstronny, nie wyróżniając żadnej z nich.

W praktyce może to oznaczać udzielanie prawa bądź powstrzymanie od zabrania głosu w danej chwili przez Ciebie czy drugą stronę. Takie zachowanie mediatora ukierunkowuje rozmowy na cel jakim jest rozwiązanie, o którym pod wpływem towarzyszących spotkaniu emocjom, strony często zapominają.

W sytuacji istniejącej nierównowagi między stronami zadaniem mediatora jest ją niwelować. Może on stosować odpowiednie techniki i narzędzia pracy pozostające w zgodzie z etyką zawodu. Gdy mediację prowadzi dwóch mediatorów, niezależnie od swojej płci czy doświadczenia nie dzielą się oni rolami i nie stają się pełnomocnikami jednej bądź drugiej strony. Działają oni dla dobra wszystkich uczestników. Mediator nie wyróżnia żadnej ze stron z uwagi na pełnioną przez nią funkcję, stanowisko czy status społeczny lub materialny.

Bezstronność w mediacji oznacza również równe traktowanie stron, które w procesie karnym występują jako pokrzywdzony i oskarżony/podejrzany.

W mediacji koncentrujemy strony i ich wypowiedzi na przyszłości. Skupianie się na tym, co było i wzajemne wypominanie sobie błędów z przeszłości może jedynie eskalować istniejący konflikt zamiast go rozwiązywać. Wywlekanie „brudów”, co ma często miejsce na sali sądowej i służy argumentacji, w mediacji jest ograniczane do minimum dzięki efektywnym interwencjom mediatora.

Na to, co było nie macie już wpływu i warto skupić swoje wysiłki na tym, aby znaleźć takie rozwiązania, które w przyszłości pozwolą uniknąć zachowań, które doprowadziły do sytuacji spornej.

Strony konfliktu chcące uczestniczyć w mediacji akceptują mediatora prowadzącego ich sprawę. W przypadku zaistnienia okoliczności utrudniających prowadzenie rozmów, zależnych od osoby mediatora, masz możliwość poproszenia o jego zmianę.

Okoliczności te powinny być istotne i warto o nich rozmawiać z mediatorem, aby rozwiązać ewentualne wątpliwości czy obawy. Z oceną osoby prowadzącej mediację warto poczekać. Ważne, aby zachowanie mediatora nie było związane z rażącą niedbałością czy wychodzeniem poza ramy etyczne zawodu wyznaczone choćby przez podstawowe zasady obowiązujące w mediacji.

Podczas mediacji nie ma pośpiechu. Nikt nie pogańia nikogo, aby podjął decyzję o ostatecznym rozwiązaniu podczas danego spotkania. Jako mediatorzy dajemy Wam czas na to, aby przemyśleć wzajemne propozycje, skonsultować je z kimś ważnym np. osobą bliską, pełnomocnikiem. W mediacji nie ma również przymusu podpisywania porozumienia, które jest niezrozumiałe lub budzi wątpliwości jednej czy drugiej strony.

W przypadku takiej sytuacji mediator proponuje stronom skorzystanie z porady innego specjalisty w celu zasięgnięcia opinii. W mediacji czas jest sprzymierzeńcem. Tym bardziej, że zgodnie z art. 123 § 1 pkt 3 KC i art. 124 § 2 KC wszczęcie mediacji przerywa bieg przedawnienia.

§

art. 123 § 1 pkt 3 kc

art. 124 § 2 kc

Art. 123. § 1. Bieg przedawnienia przerywa się:

- 1) przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsiębiorcą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia;
- 2) przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje,
- 3) przez wszczęcie mediacji.

Art. 124. § 1. Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo.

§ 2. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

**MOŻESZ
ZATWIERDZIĆ
UGODĘ W SĄDZIE**

Uгода zawarta przed mediatorem, po jej zatwierdzeniu, może mieć moc prawną ugody zawartej przed sądem. Nie jest to zatem spis luźnych pomysłów, którymi jako strony wymieniaacie się podczas rozmów na mediacji. W zależności od treści zapisanych w ugodzie ustaleń może ona być tytułem egzekucyjnym bądź zostać zatwierdzona przez sąd w przypadku takiej woli przynajmniej jednej ze stron. Zatem oszczędzając na kosztach finansowych, czasowych, a także emocjonalnych składając odpowiedni wniosek we właściwym sądzie, po zatwierdzeniu ugody możecie uzyskać to, na czym wam zależy.

Co istotne, nie wiąże się to z udziałem w długotrwałym procesie sądowym, gdyż zatwierdzenie ugody bądź nadanie jej klauzuli wykonalności, następuje często na posiedzeniu niejawnym. Koszt wspomnianego wniosku to kwota kilkudziesięciu złotych.

W przypadku mediacji prowadzonych na podstawie postanowienia sądu zawarcie ugody zazwyczaj oznacza również zakończenie toczącej się sprawy w sądzie, a więc brak dodatkowych kosztów. Ponadto sąd z urzędu zwraca 3/4 opłaty wniesionej od pisma wszczynającego cywilne postępowanie sądowe. To konkretna zachęta finansowa.

**MEDIACJA
DOBRY WYBÓR**

Spektrum konfliktów, jakie można rozwiązać w drodze mediacji jest bardzo szerokie. Każdy obszar życia społecznego dostarcza nam okazji do tego, aby być w relacjach z ludźmi. A tam, gdzie są ludzie, tam będą konflikty. Bardzo często są to sprawy, które przez wielu kierowane są od razu do sądu. Niepotrzebnie.

Do mediacji z powodzeniem możesz zgłosić m.in. następujące konflikty:

- a. Nieporozumienia związane z codziennym funkcjonowaniem pomiędzy członkami rodziny np.: podział obowiązków domowych, gospodarowanie budżetem domowym, itp.
- b. Konflikty dotyczące podziału spadku, zachowku po zmarłym krewnym
- c. Podział majątku w związku z rozwodem
- d. Sprawy związane z separacją lub rozwodem np.: opieka nad dziećmi, ustalenie kwestii majątkowych związanych z zadłużeniem małżonków
- e. Kwestie związane z opieką nad dziećmi np.: ustalenie kontaktów z dziećmi rodzica niezamieszkującego z dziećmi, opieka w sytuacji choroby, realizacja potrzeb edukacyjnych, alimentacja
- f. Opieka nad chorym/starszym członkiem rodziny
- g. Ustalenia dotyczące wspólnego zamieszkiwania np.: po rozwodzie, w trakcie separacji
- h. Konflikty sąsiedzkie np.: w powodu zakłócania ciszy nocnej i miru domowego
- i. Konflikty, w których stroną jest urząd lub inna instytucja np.: zadłużenie w banku
- j. Sprawy sporne pomiędzy przedsiębiorcami np.: nienależyte wykonanie umowy, spory o zapłatę

REGIONALNE OBCHODY MIĘDZYNARODOWEGO DNIA MEDIACJI

PATRONAT HONOROWY

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

MARSZAŁEK WOJEWODZTWA
KUJAWSKO-POMORSKIEGO
Piotr Calbecki

PREZYDENT TORUNIA
Michał Zaleski

Prezes
Sądu Okręgowego
w Toruniu
Jarosław Sobierajski

Dziekan Wydziału
Nauk Ekonomicznych
i Zarządzania UMK
prof. dr hab.
Józef Stawicki

PARTNERZY

Wydział Nauk
Ekonomicznych
i Zarządzania

Uniwersytet
Mikołaja Kopernika

Wydział
Prawa
i Administracji
UMK

TORUŃ PLAZA

PATRONI MEDIALNI

radio sfera
www.sfera.umk.pl

WSPARLI MDM

Urząd Marszałkowski w Toruniu

PROJAN

Sąd Okręgowy
w Toruniu

Dofinansowano ze środków
Gminy Miasta Toruń

Publikacja wydana w związku z realizacją projektu
“Nie taki konflikt straszny jak o nim... myślą.
O radzeniu sobie z konfliktem przez dużych i małych”
współfinansowanego ze środków Gminy Miasta Toruń.

Fundacja
Pracownia Dialogu